

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 508/2021-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Szabóom, Nemocničná 7, Kráľovský Chlmec, proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 14 C 150/2013 z 29. novembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. marca 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 C 150/2013 z 29. novembra 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Sťažovateľovi ako úspešnému žalovanému v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 150/2013 (konanie o zaplatenie sumy 414,96 eur a prísl.) bol rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Dňa 18. apríla 2018 sťažovateľ zaslal okresnému súdu vyúčtovanie trov konania. Okresný súd uznesením vyššej súdnej úradníčky č. k. 14 C 150/2013 z 30. augusta 2018 zaviazal žalobcu nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 619,21 eur z titulu právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľa (1. výrok), trovy konania vo výške 93,99 eur z titulu cestovného,

ušlého zárobku, stravného a hotových výdavkov (2. výrok) a taktiež zaviazal žalobcu nahradiť trovy štátu (3. výrok).

5. Žalobca podal proti 2. a 3. výroku uznesenia okresného súdu z 30. augusta 2020 sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým rozhodnutím tak, že zaviazal žalobcu nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 18 eur (hotové výdavky, 2. výrok) a štátu náhradu trov konania nepriznal (3. výrok).

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ rozsiahlo argumentuje a namieta nezákonnosť a neústavnosť napadnutého rozhodnutia v jeho druhom výroku, ktorým bola priznaná sťažovateľovi náhrada trov konania z titulu cestovného, ušlého zárobku, stravného a hotových výdavkov v sume 18 eur, čo je o sumu 75,99 eur menej než suma priznaná sťažovateľovi uznesením vyššej súdnej inštalácie č. k. 14 C 150/2013 z 30. augusta 2018.

7. Prvá námietka sťažovateľa sa týka výroku rozsudku okresného súdu, ktorého tretím výrokom podľa názoru sťažovateľa okresný súd „nerozhodol o tom, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania, a nerozhodol ani o tom, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštalácie samostatným uznesením.“.

8. Ďalšie námietky sťažovateľa sa týkajú svojvoľnosti napadnutého uznesenia. Sťažovateľ poukazuje na to, že si riadne uplatnil výdavky za kopírovanie listín a za poštovné. Poukazuje na to, že mu neboli súdom doručované žalobcom predložené listiny, a teda si ich sťažovateľ musel skopírovať, pričom na túto skutočnosť sťažovateľ okresný súd opakovane upozorňoval. Taktiež namieta svojvoľnosť záverov okresného súdu o neúčelnosti vynaloženého cestovného na porady s jeho advokátom. Napokon sťažovateľ poukazuje na to, že „... z dôvodu účasti na pojednávaniach a na porade s mojim právnym zástupcom som bol v pracovné dni vzdialený z miesta svojho pracoviska (miesto výkonu práce) a preto som nemohol dosahovať zárobok. Tak v zmysle ustanovenia § 72 ods. 3 zákona č. 543/2005 Z. z. mi za tento čas patrí náhrada za stratu na zárobku podľa minimálnej hodinovej mzdy určenej podľa osobitného predpisu.“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ „si uplatnil náhradu cestovných výdavkov za cestu hromadným dopravným prostriedkom na pojednávania konané dňa 05.12.2013, 08.11.2013, 31.01.2014, 11.09.2014, 19.06.2015 a 09.09.2016 z Veľkých Kapušian do Michaloviec a späť, a za cesty dňa 06.06.2012, 29.01.2014 z Veľkých Kapušian do Kráľovského Chlmca na porady s jeho právnym zástupcom a späť do miesta jeho trvalého bydliska... V zmysle ust. § 20 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, má každý právo na poskytnutie právnych služieb a môže o ne požiadať ktoréhokolvek advokáta. Poradou, či konzultáciou s klientom dochádza k navýšeniu trov konania, avšak ich náhradu možno priznať iba ak boli účelne vynaložené. Ak vzišla

zo strany žalovaného potreba porady so svojim právnym zástupcom, ide o výkon jeho práva, uskutočňovanie porád v miere a množstve uvedenom vo vyčíslení trov konania žalovaného žiaden právny predpis nezakazuje. Takýmto nadbytočným úkonom však nemožno priznať kvalitu účelnosti tak, ako ju chápe Civilný sporový poriadok. Tieto porady zo strany žalovaného neboli úkonmi, ktoré by zakladali nárok a náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Súd, preto nepriznal žalovanému cestovné na porady k advokátovi vo výške 5,20 Eur, nakoľko nejde o účelne uplatnenú náhradu trov konania (náhradu hotových výdavkov), uvedené nie je možné dávať znášať na ťarchu druhej strany sporu. Zároveň z obsahu spisu (zo zápisnice z pojednávania zo dňa 08.11.2013...) vyplýva, že žalovaný, ako aj právny zástupca žalovaného sa na pojednávanie nedostavili, preto ani cestovné za tento deň vo výške 3,60 Eur súd žalovanému nepriznal. Za skutočne účelné a nevyhnutné výdavky je možné považovať cestu hromadným dopravným prostriedkom (autobusom) na pojednávania dňa 05.12.2013, 31.01.2014, 11.09.2014, 19.06.2015 a 09.09.2016 z Veľkých Kapušian do Michaloviec a späť v celkovej výške 18,00 Eur.

Žalovaný žiadal priznať aj stravné vo výške 4,20 Eur. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Stravné za takéto vynaložený výdavok nemožno považovať, keďže nejde o náklad, ktorý by bol spojený priamo s prebiehajúcim konaním. Náklady na stravovanie totiž účastník vynakladá vždy, bez ohľadu na to, či prebieha konanie na súde alebo nie. Do úvahy by prichádzali zvýšené hotové výdavky v súvislosti so stravovaním mimo obvyklého bydliska, avšak takéto v konaní neboli preukázané. Výdavky, ktoré strana nepreukázala a neodôvodnila, nemôže súd považovať za trovy konania a priznať ich ani s poukazom na zásadu oficiality zavedenú pri rozhodovaní o trovách konania v § 262 CSP.

Súd nepriznal úspešnému žalovanému ani náklady, ktoré vynaložil v súvislosti s vyhotovením fotokópií zo spisu vo výške 18,00 Eur... pretože vyhotovenie týchto fotokópií súd nepovažoval zo strany žalovaného za účelné, keďže všetky uvedené listiny tvoria obsah spisu, boli žalovanému doručené a tie, ktoré neboli žalovanému doručené, mal žalovaný možnosť vyžiadať od súdu a nebolo nutné robiť fotokópie týchto listín zo spisu.

Žalovanému súd nepriznal ani náhradu ušlého zisku vo výške 67,63 Eur za účasť na pojednávaniach konaných na tunajšom súde dňa 05.12.2013, 31.01.2014, 11.09.2014, 19.06.2015 a dňa 09.09.2016. V tejto súvislosti podľa súdu žalovaný neuviedol všetky konkrétne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by odôvodňovali základ a výšku týchto náhrad, Či išlo o stratu na zárobku v pracovnoprávnom vzťahu alebo obdobnom pracovnom vzťahu alebo o zárobkovú činnosť osoby, ktorá nie je v pracovnoprávnom vzťahu, výšku čistého priemerného zárobku. Náhradu ušlého zisku za deň 08.11.2013 súd nepriznal, keďže sa tohto pojednávania žalovaný neúčastnil, ako to vyplýva zo zápisnice z pojednávania zo dňa 08.11.2013... Žalovaný zároveň žiadal priznať aj náhradu ušlého zisku za poradu s advokátom dňa 06.06.2012 a dňa 29.01.2014, súd mu však náhradu týchto trov nepriznal, nakoľko tieto porady zo strany žalovaného neboli úkonmi, ktoré by zakladali nárok a náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Aj existencia ušlého zisku musí byť vždy bezpečne preukázaná a musí byť založená na konkrétnych skutkových okolnostiach. Za ušlý zisk v súlade s vymedzením tohto pojmu vyplývajúcim z ustanovení hmotného práva a jeho výkladom právnou teóriou i súdnou praxou možno považovať len takú majetkovú ujmu, ktorej vznik je podložený už existujúcimi prípadne reálne dosiahnutelnými okolnosťami, z ktorých možno

usudzovať, že nebyť škodovej udalosti očakávaný zisk by skutočne vznikol... Bremeno tvrdenia a preukázania týchto okolností leží výlučne (v tomto prípade) na žalovanom...

Vzhlľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované ustanovenia nie je možné považovať za odôvodnené a účelné vynaloženie všetky výdavky žalovaného, t. j. náhradu ušlého zárobku, stravného a ostatných hotových výdavkov, a preto nie je možné žalovanému priznať náhradu trov súdneho konania v ním uplatnenej výške.“

11. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa uchádza o ústavnú ochranu podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v súvislosti s právnou vecou, ktorej podstatou je nárok na priznanie náhrady trov konania z titulu cestovného, ušlého zárobku, stravného a hotových výdavkov v sume 75,99 eur (rozdiel medzi pôvodne priznanou sumou 93,99 eur a napadnutým uznesením priznanou sumou 18 eur), t. j. ide nepochybne o právnú vec, ktorú možno označiť ako bagateľnú. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd (m. m. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014, II. ÚS 810/2016).

12. Ústavný súd konštatuje, že uznesenie okresného súdu nenesie znaky extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a argumentácia okresného súdu je akceptovateľná a v nijakom prípade ju nemožno označiť za arbitrárnu. Okresný súd jasne, zrozumiteľne a logicky vysvetlil, akými úvahami sa pri posúdení nároku na priznanie náhrady trov konania z titulu cestovného, ušlého zárobku, stravného a hotových výdavkov spravoval (bod 10 tohto uznesenia). Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval skutkové a právne závery okresného súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom uvedeným v uznesení okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru a ani nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť názor okresného súdu svojím vlastným.

13. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa proti 3. výroku rozsudku okresného súdu č. k. 14 C 150/2013 z 9. septembra 2016, v tejto časti nie je daná príčinná súvislosť medzi námietkou sťažovateľa a napadnutým rozhodnutím označeným v petite ústavnej sťažnosti, ktorým podľa ústavnej sťažnosti sťažovateľ malo dôjsť k zásahu do jeho práva na súdnu ochranu, a teda je potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú. Nad rámec už uvedeného je potrebné uviesť, že pokiaľ sťažovateľ zastával názor, že daný výrok rozsudku okresného súdu je nezákonný, mal ho napadnúť opravným prostriedkom.

14. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

15. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných okresným súdom arbitrárnosť ani iné vady odôvodnenia, ktoré by mohli signalizovať porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto musel postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2021

Libor Duľa
predseda senátu